# Gezondheidsverschillen verkleinen door samenwerking

In de wijken Tiel-West en Tiel-Oost zijn de gezondheidsverschillen tussen de inwoners groot. Dat komt onder andere omdat veel mensen – waaronder laaggeletterden – niet worden bereikt met bestaande (gezondheids)initiatieven. Het project Tiel aan de Gezonde Zijde bracht daar verandering in. De succesformule? Samenwerken met ambassadeurs uit de doelgroep.

In 2016 startten de GGD Gelderland-Zuid, de gemeente Tiel, het ROC Rivor en Mozaï ek/Dynamiek het project Tiel aan de Gezonde Zijde. Maar vóórdat je met gezondheid aan de slag kunt, zijn er andere factoren belangrijk. Een daarvan is taal. Keete Voerman: “Als iemand geen Nederlands begrijpt, is het bijna onmogelijk om hem of haar informatie over gezondheid bij te brengen.”

## Ambassadeurs uit de doelgroep

De focus van het project lag daarom in eerste instantie op het maken van verbinding tussen (taal)instanties en de doelgroep. Om dat te bewerkstelligen, zocht Tiel aan de Gezonde Zijde de samenwerking met ambassadeurs uit de doelgroep. Door contacten van Mozaïek/Dynamiek hielpen tien Nederlandse en buitenlandse vrouwen Keete vrijwillig bij het bereiken van zoveel mogelijk deelnemers. Keete: “Deze vrouwen hebben een enorm netwerk. Ze kennen iedereen in de wijk en appen voortdurend met elkaar.” Het bleek een gouden zet. “Als ik een taalles organiseerde, zorgden de ambassadeurs ervoor dat er mensen uit de doelgroep aanschoven. De drempel om mee te doen was voor hen zoveel kleiner nu iemand die ze al kenden en vertrouwden hen letterlijk bij de hand nam.”

> “De drempel om mee te doen aan een taalles is zoveel kleiner als iemand die je al kent en vertrouwt je letterlijk bij de hand neemt.”
>
> *– Keete Voerman*

## Ingewikkeld onderwerp

De inzet van de ambassadeurs betekende niet dat de professionals niets meer hoefden te doen. “Bij de start van het project hadden we nog de illusie dat ambassadeurs een soort gezondheidsexperts zouden worden. Dat is niet haalbaar, simpelweg omdat gezondheid een veel te ingewikkeld onderwerp is. Daar komt bij dat ambassadeurs aandacht, zorg en begeleiding nodig hebben. Ze kunnen niet zonder een vertrouwenspersoon bij wie ze altijd terechtkunnen met vragen, voor een luisterend oor en met praktische uitdagingen.”

## Eigen talent

Wat ook niet vergeten mag worden, is dat ambassadeurs vaak veel hebben meegemaakt. Ze hebben zelf gezondheidsproblemen gehad of verkeerden voorheen financieel in zwaar weer. “Het is daarom belangrijk dat je deze prachtvrouwen aanspreekt op hun talent. De ene is een gastvrouw pur sang en laat iedereen zich welkom voelen, de andere heeft veel begrip voor andermans situatie en de derde denkt liever kritisch mee op het niveau van de wijk. Voor het project is het allemaal even waardevol.”

## Resultaten

De aanpak van Tiel aan de Gezonde Zijde wierp zijn vruchten af. Tussen 2016 en 2019 volgden negentig deelnemers het traject Gezonde Taal en stroomden dertig ambassadeurs en taalcursisten door naar vervolgprojecten of betaald werk. Een geweldige opbrengst die grotendeels is te danken aan de taalambassadeurs en het met elkaar in contact brengen van formele en informele netwerken. Keete: “Ik noem de ambassadeurs niet voor niets het ‘hart van het project’.”

Taal is niet het enige onderdeel waar Tiel aan de Gezonde Zijde zich op heeft gefocust. Er is ook met kinderen gekookt, er zijn workshops over opvoeden gegeven, er zijn rondkomdagen georganiseerd en er zijn beweeglessen gegeven.

Wil je meer weten? Kijk dan hier voor het Kennisblad Taal maakt gezonder